

Woordvoering bouwstenennotitie 2020/ Algemene beschouwingen

Datum: 2 september 2020

1^e termijn

Voorzitter,

„We moeten NU ingrijpen.” Dat zijn de woorden van het college in de inleiding van de bouwstenennotitie.

Nee voorzitter, het college had al veel eerder moeten ingrijpen. Keer op keer heeft onze fractie aangegeven dat er keuzes gemaakt moesten worden om de financiën op orde te krijgen. In de afgelopen twee jaar zijn de miljoenentekorten ons keer op keer om de oren gevlogen. En vandaag de zoveelste. Maar liefst 6,5 miljoen euro aan structurele bezuinigingen moeten wij met elkaar minimaal zien te vinden.

De VVD kan natuurlijk weer een heel betoog houden over de manier waarop alles is gegaan in de afgelopen jaren. Sterker nog, ik zou onze bijdrage van vorig jaar gewoon weer voor kunnen lezen. Alleen de bedragen zijn nu een paar miljoen euro hoger geworden. Maar voorzitter, het is geen wedstrijdje wie er gelijk heeft of had. Nee het is een serieus probleem. Bij de voorjaarsnota heeft de VVD al aangekondigd dat dit college nog één kans heeft om dat op te lossen. En vandaag geeft u daar een voorzet voor.

Als we kijken naar de bouwstenennotitie zien we letterlijk op de voorkant een plaatje van een balancerend persoon. En als je dan naar de inhoud kijkt dan zie je de worsteling in deze coalitie tot uitdrukking komt. Er worden keuzes gemaakt om iedereen in de coalitie iets te gunnen. Of misschien wel iedereen pijn te laten lijden.

Maakt het college met dit voorstel geen halve keuzes? Nogmaals, en dat hebben wij ook eerder gezegd, ambities hebben is mooi maar niet alles kan.

Spreekt het college zichzelf op dit punt niet tegen? Eerder gaf het college aan dat de ambities te hoog waren, maar u blijft wel uitvoering geven aan de ambities volgens uw uitgangspunten. Hoe zit dat? Kunt u dat eens uitleggen? Wat zijn nu die ambities concreet? Dat wordt ons niet duidelijk uit deze stukken.

Het college wil een aantal ontwikkelingen meenemen in de begroting van 2021. Dit kan op steun van de VVD rekenen. Dat lijkt ons zelfs heel verstandig. Het blijft echter wel weer koffiedik kijken wat de financiële gevolgen hiervan precies zijn. Heeft het college hier inmiddels al meer zicht op? Over welke bedragen praten we hier? En zijn er nog meer ontwikkelingen die hier nu niet genoemd staan?

Dan voorzitter, komen we bij de bouwstenen voor een sluitende begroting. De halve keuzes voor de goed verstaander. Het maken van hele keuzes daar zou de VVD op in willen zetten.

Waar het college vorig jaar de raad nog vroeg om richting te geven voor het opstellen van de begroting, is dat nu niet het geval. Nee, het college heeft de richting al bepaald en vraagt de raad nu bij het kruisje te tekenen. Met name doordat niet alle keuzes voorliggen. Maar ook doordat er al allerlei plannen in uitvoering zijn gezet door het college om de voorgestelde bezuinigingen al vorm te geven. Prima dat het college voortvarend aan de slag is gegaan. Maar wanneer heeft het gesprek met de raad hierover plaatsgevonden?

Vorig jaar vroeg mijn fractie al om een overzicht van alle mogelijke knoppen waaraan we kunnen draaien om het begrotingssaldo weer in evenwicht te krijgen. Waar blijft dit overzicht? In dit voorstel missen er weer een aantal knoppen.

(Grote projecten)

Want hoe zit het met de grote projecten? De Tirrel, MFA Bedum, Wereld Erfgoed Centrum etc? De aanbesteding van de Tirrel laat zien dat de investering miljoenen euro's duurder uit vallen. Met als gevolg dat de gemeente weer structureel tonnen extra per jaar moet bezuinigen. Waar is deze knop in het voorstel?

(Efficiency en formatie)

Hoe gaat het met de taakstellingen op efficiency en formatie? We lezen in de bouwstenennotitie voorstellen voor efficiency verbeteringen bij de verschillende onderdelen. Voornamelijk door meer met eigen personeel te

doen en minder inhuur. Hoe verhoudt zich dat tot de eerdere taakstelling die opgelegd is voor de formatie? Hier is een plan voor gemaakt maar niet besproken in de raad. Wanneer kunnen we dat verwachten? We lezen dat er een plan voor de huisvesting in de maak is. Dit plan zorgt voor een invulling van de post efficiency. Prima ook weer, maar dit raakt de dienstverlening van de gemeente. Ook hier hebben we als raad een stem in. Waarom is het college niet eerst met de raad hierover in gesprek gegaan?

(Lasten voor de inwoners)

Als VVD zijn wij de enige partij die geen voorstander is van lastenverhogingen voor inwoners en ondernemers. Wij hebben het college eerder gevraagd of de inwoners serieus rekening moesten houden met verdere lastenverzwaringen vanuit de gemeente. Volgens het college was dat het laatste waar naar gekeken zou gaan worden. We kunnen nu constateren dat dat niet het geval is. Hoe betrouwbaar was deze eerdere opmerking van het college? En welke mogelijkheden ziet het college nog om de bezuinigingen te realiseren, zonder de lasten te verhogen voor onze inwoner en ondernemers?

Voorzitter, ik kom tot een afronding. De VVD realiseert zich dat onze bijdrage in eerste termijn niet de algemene beschouwingen zijn zoals u van ons gewend bent. Geen wensenlijst met concrete plannen die wij graag gerealiseerd zouden zien het komende jaar. Wij willen dat eerst de basis op orde is voordat er weer leuke dingen gedaan kunnen worden.

Het college stelt voor om te bezuinigen op het onderhoudsbudget voor de openbare ruimte. Ongelofelijk! Je hoeft maar een klein rondje door de gemeente te maken om te zien hoe de openbare ruimte er soms bij staat. Metershoog onkruid op visstijgers, speciaal bedoeld voor rolstoelgebruikers, zijn niet bereikbaar. Lekker inclusief is dat. Bermen die onvoldoende gemaaid worden waardoor de verkeersveiligheid in gevaar is op sommige plekken. Het is toch een van de basistaken van een gemeente om dit op orde te hebben? Hoe gaat het college dit opvangen?

Structureel meer uitgeven voor jeugdzorg en sociaal domein, terwijl de afspraak is om het te doen met het geld dat er voor beschikbaar is. U kiest er voor om structureel meer uit te geven en daar de rekening voor bij de inwoners neer te leggen. Waarom blijft het college hier niet binnen het afgesproken budget?

Gratis openbaar vervoer, afval-, cultuur-, OV-, inclusie-, dorpen- en vele andere coaches. Allemaal suggesties voor alternatieve structurele bezuinigingen. Zelfs het dorpen- en ondernemersfonds zijn voor de VVD bespreekbaar. Mits dit nodig is om de basis op orde te krijgen. Want over de huidige en toekomstige taken van de gemeente hebben wij het nog steeds niet met elkaar gehad.

Van alle suggesties en ideeën die de VVD vorig jaar aan het college heeft gedaan , is er daadwerkelijk maar 1 in uitvoering gekomen. De ontwikkeling van woningbouw in Zoutkamp. Complimenten daarvoor. Fijn dat er nu ruimte wordt geboden. Dat is in ieder geval een eerste begin.

Voorzitter, er is eerst meer duidelijkheid nodig. We wachten de beantwoording van het college eerst maar eens af. Wellicht kunnen we in de tweede termijn dan wel zaken doen.

Tot zover voorzitter.